

2014-10-17

Dnr 551-3526-2014
1290-1014

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Göran Fagerström
010 224 13 55, 076 800 23 17
goran.fagerstrom@lansstyrelsen.se

Miljöprövningsdelegationen

Yttrande över ansökan om omprövning av villkor

Ärendet

Miljö- och hälsoskyddskontoret i Kristianstads kommun (tillsynsmyndigheten) har till Miljöprövningsdelegationen lämnat in en begäran om att gällande villkor avseende ljud från vindkraftverken på fastigheten Karsholm 1:4 i Kristianstads kommun behöver omprövas.

Länsstyrelsens ställningstagande

Länsstyrelsen delar tillsynsmyndighetens bedömning att villkoret behöver omprövas och att gällande bullervillkor innehålls. För att det ska vara möjligt att ompröva villkoret bör långtidsmätningar utföras för att det ska finnas ett tillräckligt underlag för att ev. kunna fastställa ett nytt ljudvillkor som reglerar det ljud som kan anses vara en olägenhet av betydelse.

Länsstyrelsens bedömning, motivering och förslag till utredningar

Länsstyrelsen gör nedanstående bedömningar när det gäller förutsättningarna för att ompröva villkoret och vad som bör göras för att det ska vara möjligt att ev. fastställa ett nytt villkor.

Olägenhet av någon betydelse som inte förutsågs?

I samrådet inför tillståndsansökan gavs det in en synpunkt på att vindkraftverkens bullerpåverkan särskilt bör utredas i miljökonsekvensbeskrivningen. I tillståndsansökans handlingar anges att stor vikt lagts vid detta i miljökonsekvensbeskrivningen.

I avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivningen i tillståndsprövningen framgår bl.a. att "Influensområdet för effekter av ljud och rörliga skuggor beaktas inom en kilometers radie från vindkraftverken."

Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår även bl.a. följande när det gäller ljud. Under vissa förutsättningar med specifika atmosfäriska förhållanden kan ljud från vindkraftverk och andra låtande objekt föras iväg långt. Det innebär att ljudet tidvis av boende kan uppfattas som störande beroende av hur den enskilde personen

upplever vindkraftljudets karaktär. Eftersom riktvärdet för ljud från vindkraft på 40 dBA innebär en säkerhetsmarginal jämfört med annan industriell verksamhet bedöms emellertid sådana situationer endast inträffa sällan och kortvarigt. Platsen är av relativt tyst karaktär. Etableringsplatsen har dock ett antal gynnsamma förutsättningar som talar för att ljudet från vindkraftverken kommer att bli mycket begränsat och inte upplevas som störande. Avståndet till närliggande bostäder är väl tilltaget. Den förhärskande vindriktningen är västsydväst, vilket är idealiskt i det aktuella fallet beträffande markdämpning. Vidare torde det faktum att det är ett skogsområde göra att verkens ljud maskeras av det likartade brus som uppstår av vindens tag i träden. Beräkningsresultaten för ljud som redovisades i ansökan om tillstånd avser en värsta fallet-situation där ingen hänsyn tagits till maskerande ljud, skymmande objekt eller vindens riktning. Beräkningarna angavs vara gjorda för den mest avslöjande vindhastigheten, 8 m/s. En högre vindhastighet innebär att ljudet dränks av vindens buller och lägre vindhastigheter innebär svagare ljud från vindkraftverken. Ljudet vid bostäder ska enligt miljökonsekvensbeskrivningen uppgå till maximalt 36 dBA vid den för ljud mest utsatta bostaden belägen öster om anläggningen.

Av tillsynsmyndighetens begäran framgår att boende på avstånd mellan 1 och 2,5 km från verken upplever att ljudet är en olägenhet, särskilt under kvällar, nätter och morgnar. Tillsynsmyndigheten bedömer också utifrån egna iakttagelser att ljudet från vindkraftverken kan utgöra en olägenhet för de boendes hälsa även om gällande villkor avseende ljud innehålls.

Bedömning

Av ärendet framgår att boende på längre avstånd än en kilometer upplever olägenheter p.g.a. ljud från anläggningen, i alla fall vid vissa tidpunkter. Det framgår även att boende både väster och öster om anläggningen vissa tider känner sig störda av ljudet. Med beaktande av de ljudmätningar som redovisats delar dock Länsstyrelsen tillsynsmyndighetens bedömning att gällande ljudvillkor innehålls.

Länsstyrelsen anser att bedömningen av olägenheter måste göras under alla väderförhållanden. En olägenhet blir ju inte mindre bara för att t.ex. vädret är på ett visst sätt. Det innebär i detta fall att även sådana förhållanden där ljudmätningar normalt inte genomförs, för att uppfylla gällande mätstandarder, behöver utredas.

Länsstyrelsen delar därför tillsynsmyndighetens begäran eftersom det sannolikt förekommer ljud från verksamheten som inte förutsågs när, eller i vart fall inte redovisades innan, tillståndet meddelades och att det kan utgöra en olägenhet av betydelse. Av det som framgår av handlingarna anser Länsstyrelsen att kriterierna för omprövning av villkor i 24 kap. 5 § punkten 5 miljöbalken är uppfyllda.

Det krävs dock utredningar för att Länsstyrelsen ska kunna bedöma omfattningen av olägenheterna och hur de i så fall kan regleras. Ågarna till vindkraftanläggningen bör därför genomföra långtidsmätningar av ljud och även ge förslag på åtgärder som kan vidtas för att olägenheterna ska upphöra eller i vart fall minimeras.

Förslag på utredningar och motivering

Följande utredningar bör göras innan villkoret ev. kan ändras.

- Redovisa långtidsmätning (minst en månad) av ljud från verksamheten i anslutning till bostäder vid minst en plats (Ekestad). Mätningen bör göras under löpande 10-minuters perioder och omfatta maximal ljudnivå, ekvivalent ljudnivå samt percentilerna L1, L5, L50, L90 och L95. Differensen mellan L5 och L95 bör redovisas för varje period. Dessutom bör omfattningen och nivån av amplitudmodulerat ljud som verksamheten ger upphov till vid bostäder redovisas under olika väderförhållanden. Vindstyrkan vid vindkraftverken och platsen för ljudmätning bör mätas och registreras på så sätt att skillnaden i vindstyrka vid olika väderförhållanden och tider på dygnet går att utläsa.

Motivering:

För att klargöra förekomsten av ljud som kan innebära olägenheter av betydelse behöver ljudet mätas under minst en månad. Eftersom boende upplever att ljudet är en olägenhet vid exempelvis vissa väderförhållanden bör mätningar även omfatta förhållanden då man normalt inte mäter ljud. Det innebär att man måste frångå gällande standarder för mätning av vindkraftljud. Genom att mäta och ta hänsyn till utfallet i percentiler ges en tydlig bild över olika ljudnivåer och under vilken andel av tiden de förekommer. Det ger även fler möjligheter för att ev. kunna reglera driften och formulera villkor på ett rättssäkert sätt. L1 ska visa den ljudnivå där en procent av mätvärdena är högre och 99 % av mätvärdena är lägre än ljudnivån vid L1. Övriga percentiler ska redovisas analogt med L1. Differensen mellan L5 och L95 indikerar om ljudet från vindkraftverken är en dominerande ljudkälla. Mätningar av vindstyrkan vid vindkraftverken kan mätas med anemometer på verken omräknat till vindstyrkan på tio meters höjd över marken. Vindstyrkan vid platsen för ljudmätningen ska mätas på tio meters höjd över marken i anslutning till mätplatsen, alternativt på annan höjd omräknat till tio meters höjd över marken.

- Uppdrag bör ges åt minst två boende i Ekestad att under mätperioden föra dagbok över både när de upplever och inte upplever att ljudet från verksamheten är en olägenhet. Av dagboksredovisningen ska framgå datum och klockslag för boendes upplevelse av ljudet från verksamheten. Om mätning även kommer att utföras på andra platser, t.ex. öster om anläggningen, bör uppdrag även ges till boende i det området att föra dagbok.

Motivering:

För att kunna jämföra genomförda ljudmätningar med när boende känner sig störda av ljudet är det önskvärt att kunna koppla ihop upplevda störningar med ljudnivån från vindkraftverken, väderförhållanden och tider på dygnet. I annat fall kan det bli svårt att klarlägga under vilka förhållanden som olägenheter av betydelse ev. uppstår. Kraven kan, med tanke på vad verksamhetsutövarna har rådighet över, inte sträcka sig längre än till att man ska uppdra åt närboende att föra anteckningar över tider när man upplever att ljudet är en olägenhet av betydelse. Boende i området får även ges ett visst ansvar att hjälpa till för att det ska vara möjligt att bedöma om olägenheter uppstår och för att verksamhetsutövaren ev. ska kunna reglera verksamheten så att olägenheterna av ljudet upphör eller i vart fall minimeras.

- Resultatet av genomförda mätningar och boendes upplevelser av ljudet från verksamheten ska redovisas för tillståndsmyndigheten. Av redovisningen bör det gå att utläsa ev. samband mellan boendes upplevelser av buller, vindkraftverkens driftstatus och olika väderförhållanden. Redovisningen bör även omfatta underlag som gör det möjligt att bedöma om det är vindskyddat läge enligt Naturvårdsverkets definition under vissa tider på dygnet eller under vissa väderleksförhållanden.

Motivering:

Redovisningen syftar till att det ska vara möjligt att avgöra om det förekommer några samband mellan när boende upplever olägenheter av ljudet och några specifika driftförhållanden för vindkraftverken. Det är av lika stor vikt att redovisa resultaten om det visar sig att det inte finns några samband. Naturvårdsverket rekommenderar att särskild hänsyn bör tas om bostäder finns i s.k. vindskyddat läge. Det innebär att vindstyrkan är i storleksordningen 50 procent lägre vid bostäderna än vid vindkraftaggregaten. Redovisningen bör innehålla uppgifter om det under vissa väderleksförhållanden eller vissa tider på dygnet är sådana förhållanden som lever upp till definitionen vindskyddat läge. Länsstyrelsen anser att det är ev. olägenheter som är av betydelse och som ska prövas. Då spelar det ingen roll om området är utpekad som ett område där ljudmiljön är särskilt viktig eller bakgrundsljudet är lågt. Dessutom är låga ljudnivåer något som, enligt Länsstyrelsen, alltid bör eftersträvas.

- Förslag på åtgärder som kan vidtas för att minimera de upplevda olägenheterna för boende i området bör redovisas. Även kostnaden för att installera styrutrustning som möjliggör s.k. modereglering på vindkraftverken samt vilka möjligheter som finns för att reglera källljudet från vindkraftverken vid exempelvis vissa tidpunkter samt olika väderleksförhållanden som t.ex. vindriktningar, vindstyrkor och inversion bör redovisas. I redovisningen bör även ingå beräkningar på vad det har för effekt på de maximala ljudnivåerna,

ekvivalenta ljudnivåerna samt omfattningen och nivån på amplitudmodulerat ljud. Hur elproduktionen och lönsamheten för ägarna till verken påverkas av ev. reglering av ljudet bör också redovisas.

Motivering:

Utifrån vad som kommer fram av ovanstående punkter är det lämpligt att verksamhetsutövaren föreslår ev. åtgärder som kan vidtas, vilken effekt de har på ljudnivåerna samt hur det påverkar bolagets ekonomi. De åtgärder som föreslås, eller de man inte anser är rimliga eller möjliga, bör motiveras.

Detta yttrande har beslutats av enhetschefen för Miljöprövningsenheten, Ingela Valeur. I handläggningen har även deltagit miljöhandläggare Göran Fagerström, föredragande.

Ingela Valeur

Göran Fagerström

Information om Länstyrelsens och Miljöprövningsdelegationens roller

Miljöprövningsdelegationen (MPD) ansvarar för Länstyrelsens prövning av till exempel ärenden avseende omprövning av villkor enligt 24 kap. miljöbalken. MPD är en del av Länstyrelsen, men skiljer sig från övrig verksamhet genom sin självständiga beslutsfunktion. Det innebär att ingen utanför delegationen kan besluta i delegationens ärenden. Vid prövning av ett ärende består MPD av en ordförande (jurist) och en miljösakkunnig.

Länstyrelsens roll i denna typ av prövningsärenden är att vara företrädare av miljöintressen och andra allmänna intressen i länet. Länstyrelsen har en beredande handläggare i alla prövningar som förbereder ärendet åt MPD och är kontaktperson gentemot verksamhetsutövare, allmänhet och MPD. Handläggaren eller dennes chef är alltså **inte** beslutande i själva prövningen.

När ärendet skickas på remiss av MPD är Länstyrelsen en av remissinstanserna. Beredande handläggare sammanställer Länstyrelsens samlade bedömning i ett yttrande till MPD. Yttranden som kommit in kommuniceras därefter med de som är berörda.

MPD gör en samlad bedömning utifrån det som kommit in i ärendet och meddelar slutligen beslut.

